

KEUZEVRIJHEID IN HET ONDERWIJS

Mogelijkheden voor nieuwe onderwijsconcepten

Marc van Leent van de Wijkplaats heeft samen met de gemeente Amsterdam vier onderwijsconcepten ontwikkelend die aansluiten op vier leefstijlen. In dit artikel een toelichting daarop.

Door: Bouwstenen voor Sociaal

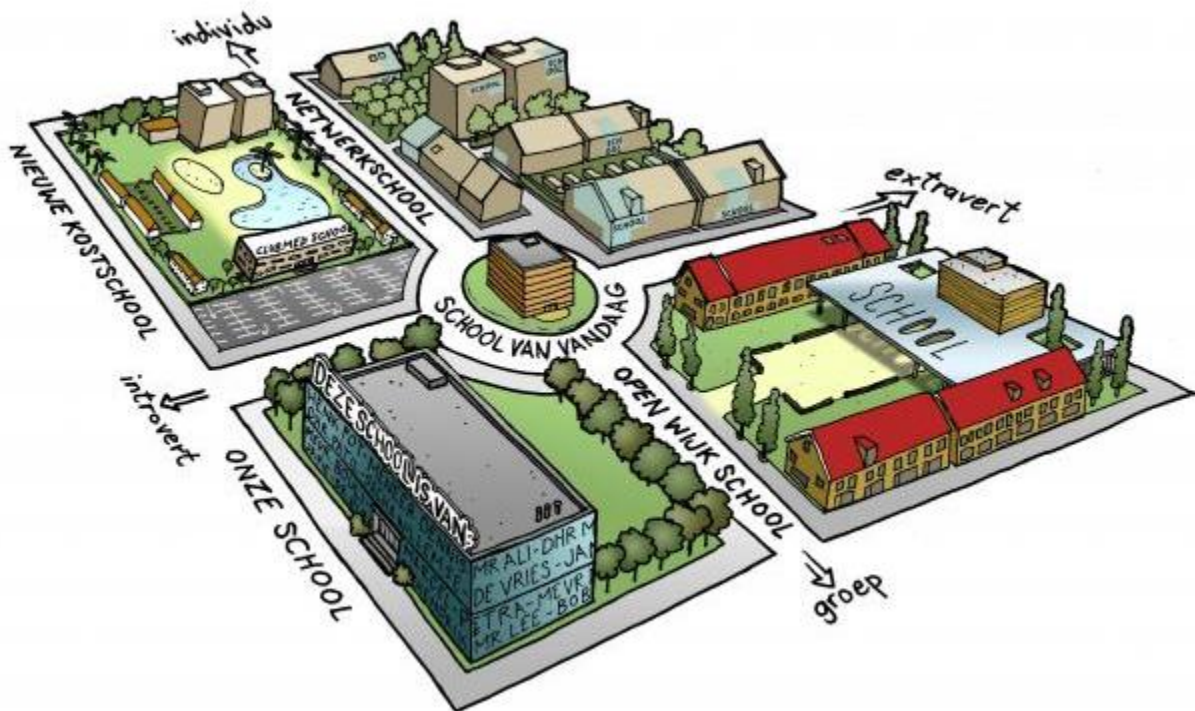
Ruimte voor nieuwe onderwijsconcepten

Staatssecretaris Dekker kondigde in een kamerbrief aan een wetsvoorstel te doen voor meer vrijheid voor richtingsvrije scholen¹. Het voorstel zou de mogelijkheid om een nieuw school te stichten, door ouder of schoolbesturen, vereenvoudigen. Zodoende kan beter ingespeeld worden op de wensen van de huidige samenleving.

Keuzemogelijkheid

Het onderwijs hoeft zich niet in één richting te ontwikkelen. Er zijn meerdere opties denkbaar. Marc van Leent van de Wijkplaats heeft samen met de gemeente Amsterdam (2012) vier concepten ontwikkeld voor de school van de toekomst, naar vier leefstijlen.

- **De Netwerkschool** is vooral gericht op mensen met een individuele instelling, gekoppeld aan een extraverte natuur. De netwerkschool ligt niet in de wijk, maar is de wijk. Leren doe je immers overal. De school maakt optimaal gebruik van alles wat er in de buurt is, denk aan buurttheater, winkelcentrum, bibliotheek, kunsthuis, bos en strand. Veilige routes zijn daarvoor een must ('kindlinten'). Verder is ICT behulpzaam om kinderen veilig en leerzaam te laten dwalen door de wijk. De school maakt creatief en flexibel gebruik van ruimten die de wijk biedt, dat kunnen ook een leegstaand kantoorgebouw of een voormalige loods zijn. De netwerken van school en kinderen beperken zich allerminst tot de wijk; de hele wereld ligt aan de voeten van de netwerkschool.
- **De Open Wijk** is vooral gericht op mensen met een wat meer collectieve

instelling en een extraverte natuur. De Open Wijkschool is *van* de wijk en *voor* de wijk. 'Saamhorigheid' is een dominante waarde. Het credo 'It takes a village to raise a child' past het best bij deze school. De Open Wijkschool is georganiseerd rond een (eventueel overdekt) plein of groen binnenhof. Veel voorzieningen zijn beschikbaar die gedeeld worden met buurt en wijk. Betrokken partijen werken nauw samen, maar vormen niet noodzakelijkerwijs één organisatie. De Open Wijkschool is een doorontwikkeling van de brede school zoals die we nu kennen.

- **Onze School** is vooral gericht op mensen met een meer collectieve instelling en een introverte natuur. Onze School is op de eerste plaats veilig en vertrouwd. De school is 'onze' school. Respect, rust en regelmaat zijn belangrijke kenmerken. Docenten worden door ouders en kinderen aangesproken met u. Ouders en school delen een sterke leefstijl en/of levensbeschouwing, denk aan een islamitische, gereformeerde of antroposofische levensbeschouwing. Onze School is het meest herkenbaar als school. De tijd heeft er beslist niet stilgestaan maar klaslokalen vormen nog steeds de veilige thuishaven van zowel kinderen als docenten.
- **De Nieuwe Kostschool** is vooral gericht op mensen met een meer individuele instelling en een introvert natuur. Op de Nieuwe Kostschool, ook wel de Club Med-school, is er altijd wat te doen. Daarvoor

beschikt school over ruim palet van voorzieningen op gebied van onderwijs, sport en cultuur. Je kan er op elke moment van de dag warme maaltijden en gezonde fruitsappen krijgen. De Nieuwe Kostschool is goed bereikbaar met auto en openbaar vervoer. De Nieuwe Kostschool heeft karakter van een zelfstandige campus. Architectuur is opvallend. Er is één professionele organisatie die de eindverantwoordelijkheid draagt. Via strakke roosters worden ruimten optimaal gebruikt. Ook 's avonds en in het weekend!

CONCLUSIE – Marc van Leent verkende samen met de gemeente Amsterdam (2012) welke onderwijsconcepten die aansluiten bij huidige leefstijlen. Activiteiten van de 'netwerkschool' vinden plaats in de wijk; de 'open wijkschool' is een verlengde van de brede school; 'onze school' speelt in op sterke leefstijlen en/of levensbeschouwing en de 'nieuwe kostschool' is een zelfstandige campus waar altijd iets gebeurt.

Noten:

¹ Zie ook Leren op het gebied van onderwijs, door Mireille Uhlenbusch (2013)